



Quo vadis obnovljivi izvori energije?

UREĐEN SUSTAV PREDUVJET JE ZA POVEĆANJE KVOTA ZA INTEGRIRANE SUNČANE ELEKTRANE

■ Nina DOMAZET, dipl. nov.

Kako se riješiti spekulacija kod integriranih sunčanih elektrana? Je li sazrijelo vrijeme za povećanje naknade za električnu energiju proizvedenu iz obnovljivih izvora i kogeneracije? Treba li operator distribucijskog sustava i dalje na javnim natječajima za tuđi novac nabavljati opremu za priključivanje na mrežu? Može li se kogeneracija na biomasu isplatiti uz sadašnje poticajne naknade? Kako elektranu na bioplin učiniti isplativom bez dovoljno silaže? O specifičnim poteškoćama u sektoru obnovljivih izvora energije uoči Seminara 'Mogućnosti primjene obnovljivih izvora energije' govore Marko NUIĆ, voditelj projekata u tvrtki Adria Sol, Željko LOVRAK, dipl. ing. iz tvrtke Lika Energo Eko, Edo JERKIĆ, mag. ing. el., konzultant za razvoj vjetroenergetskih i fotonaponskih projekata te Božena ČVOROVIĆ, dipl. oec., direktorica Veterinarske ambulante Dvor u čijem se sklopu nalazi bioplinsko postrojenje.

Ministarstvo gospodarstva početkom ove godine iznijelo je podatak prema kojem je u fondu HROTE-a preostalo oko 200 mil. kuna i izrazilo namjeru Vlade da se poveća naknada za poticanje proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora i kogeneracije. Prema tom prijedlogu, naknada bi u buduću mogla biti povećana čak tri puta, na 0,015 HRK/(kW h). Drugim riječima, građani će umjesto prosječno 17 kuna godišnje, za poticanje obnovljivih izvora i kogeneracije izdvajati oko 50 kuna godišnje.

Donošenje novog Tarifnog sustava za proizvodnju električne energije iz obnovljivih izvora energije i kogeneracije (NN 63/2012) u lipnju prošle godine te dvije izmjene i dopune koje su ga naknadno pratile (objavljene u NN 121/2012 i 144/2012) izazvale su velik interes u struci. Nakon višemjesečne primjene novog Tarifnog sustava lakše je zauzeti odmak i pokušati objektivnije sagledati promjene koje su njime uvedene, ali i detektirati 'kritična mjesta' koja bi zakonodavac kroz nove izmjene i dopune ili druge podzakonske propise mogao poboljšati u cilju davanja dodatnog poticaja sektoru obnovljivih izvora i kogeneracije. Struka se slaže da su pojednostavljenje procedure za priključenje integriranih sunčanih elektrana, poticanje domaće komponente i promjene u kvotama za pojedine 'obnovljivce' te rušenje nekih administrativnih barijera na dobrom putu.

To se posebno odnosi na pojednostavljenje procedure za integrirane sunčane elektrane, odnosno manje fotonaponske sustave, za koje vlada najveći interes, a koji su godinama 'šepali'. Povećanje kvote dovelo je do ogromnog interesa investitora pa je kvota za integrirane sunčane elektrane od 15 MW u 2013. zauzeta već početkom siječnja ove godine. U ovom trenutku ima oko 20 MW snage u FN projektima u pripremi, no na mreži i u sustavu poticaja tek je 3,8 MW, po čemu je Hrvatska uvjerljivo posljednja zemlja u Europskoj uniji. Očekuje se da će država daljnjim izmjenama i dopunama Tarifnog sustava učiniti potrebne korake da demotivira spekulante i potakne one koji se istinski zalažu za realizaciju svojih projekata. Struka, primjerice, drži da bi se kvota za integrirane sunčane elektrane trebala puniti temeljem ostvarenih projekata, što bi dalo posla domaćoj industriji FN opreme i instalaterima te kreiralo nova radna mjesta na lokalnim razinama.

Nadalje, u budućnosti se mogu očekivati poteškoće s prikupljanjem novca u fond Hrvatskog operatora tržišta energije. Naknada za poticanje proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora i kogeneracije iznosi tek 0,005 HRK/(kW h), uvećano za porez na dodanu vrijednost i znatno je umanjena još 2010. godine. Do kraja 2011. godine je u fondu HROTE-a s osnova naknade za poticanje proizvodnje električne energije iz

obnovljivih izvora i kogeneracije i s osnova prodaje te energije koja je iz postrojenja povlaštenih proizvođača otkupljena opskrbljivačima električnom energijom prikupljeno ukupno 673 milijuna kuna. Povlaštenim proizvođačima isplaćeno je ukupno 315 mil. kuna, što znači da je početak 2012. godine fond dočekao 'u plusu' od 358 mil. kuna. 'Bum' u obnovljivim izvorima počeo je ubrzano prazniti fond HROTE-a pa se 2011. godine prvi puta dogodilo da je isplaćeno 6,4 mil. kuna više nego što je prikupljeno. U 2012. godini taj se trend samo pojačao jer je u sustav poticaja ušao velik broj postrojenja, mahom vjetroelektrana koje proizvode velike količine energije i uživaju solidne poticaje. Krajem rujna 2012. rečeno je da se u roku godine dana očekuje realizacija čak 102 projekta obnovljivih izvora i kogeneracije snage 188 MW, čime će pritisak na sredstva iz fonda postati još veći i bit će nužno korigirati naknadu, a možda i poticaje.

Ministarstvo gospodarstva početkom ove godine iznijelo je podatak prema kojem je u fondu HROTE-a preostalo oko 200 mil. kuna i izrazilo namjeru Vlade da se poveća naknada za poticanje proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora i kogeneracije. Prema tom prijedlogu, naknada bi u buduću mogla biti povećana čak tri puta, na 0,015 HRK/(kW h). Drugim riječima, građani će umjesto prosječno 17 kuna godišnje, za poticanje obnovljivih izvora i kogeneracije izdvajati oko 50 kuna godišnje. To će povećati ukupnu cijenu električne energije za 0,5%, što je zanemarivo, no omogućit će lakše financiranje projekata obnovljivih izvora i kogeneracije te ostvarenje nacionalnih energetske ciljeva.

Ulagati u Hrvatskoj nije lako, to nije tajna, a unatoč trudu resornog ministarstva neprivatna u sektoru 'obnovljivih' i dalje ima. S kojim se specifičnim poteškoćama susreću investitori u obnovljive izvore opisuju renomirani sugovornici, stručnjaci iz područja postrojenja na Sunčevu energiju, biomasu, vjetar i bioplin. To su: Marko NUIĆ, voditelj projekata u tvrtki Adria Sol, Željko LOVRAK, dipl. ing. iz tvrtke Lika Energo Eko, Edo JERKIĆ, mag. ing., konzultant za razvoj vjetroenergetskih i FN projekata te Božena ČVOROVIĆ, dipl. oec., direktorica Veterinarske ambulante Dvor.





**CIJELI ČLANAK
PROČITAJTE U TISKANOM
IZDANJU ČASOPISA**